

ת"פ 8775/10/15 - רשות המיסים-מע"מ: היחידה המשפטית לתיקים מיוחדים נגד משה פרחי, ב.א. נועה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 8775-10-15 רשות המיסים-מע"מ: היחידה המשפטית לתיקים מיוחדים נ' פרחי ואח'
לפני כבוד השופטת נעה תבור

בעניין: רשות המיסים-מע"מ: היחידה המשפטית לתיקים מיוחדים
ע"י ב"כ עו"ד לירון וקנין

המאשימה

נגד

1. משה פרחי

2. ב.א. נועה

שניהם ע"י ב"כ עו"ד תמיר סולומון ועו"ד עופר רחמני

הנאשמים

הכרעת - דין

כתב האישום ותשובת הנאשמים

1. חברת ב.א. נועה (נאשמת 2) היא חברה שבשנים 2010-2011 עסקה בשיווק מוצרי דלק. משה פרחי (נאשם 1) היה מנהלה הפעיל אף כי באופן רשמי היתה החברה רשומה על שם אחיינו.
2. על פי עובדות כתב האישום, ניכו הנאשמים 17 חשבוניות פיקטיביות ובכך התחמקו מתשלום מע"מ. הנאשמים כללו את החשבוניות בספרי החשבונות שלהם ובכך הגדילו שלא כדין את הוצאותיהם לצרכי מס הכנסה והכינו וקיימו פנקסי חשבונות כוזבים בכוונה להתחמק ממס. כתב האישום מוסיף ומפרט כי את החשבוניות קנו או קיבלו הנאשמים מחברת לב אנרגיה בע"מ אף שלא עשו את העסקאות בגין הוצאו החשבוניות. סך כל התשומות הפיקטיביות הוא ₪ 11,545,228 וסכום מס התשומות שנוכה בגין הוא ₪ 1,592,445.
3. הנאשמים כפרו בכתב האישום וטענו כי החשבוניות משקפות עסקאות אמת. בנוסף טענו כי המדינה לא הוכיחה שסכומי החשבוניות קוזזו בפועל, כפרו בסכומים וכפרו ביסוד הנפשי של כוונה להונות.

העוגן הראייתי של המאשימה - עדויותיהם של בני לוי ודני רובמן

4. במוקד המחלוקת פעילותה של חברה בשם לב אנרגיה בע"מ ובפרט 17 החשבוניות שבכתב האישום (ת/3). כל החשבוניות הוצאו על ידי חברת לב אנרגיה לנאשמים, מתוכן 3 בשנת 2010 ו- 14 בשנת 2011. עמדת המאשימה היא כי חברת לב אנרגיה מכרה אמנם סולר לנאשמים, אך זאת בכמויות קטנות מאד, והשתמשה במכירת הסולר בכמויות אלו כדי לכסות פעילות גדולה יותר של מכירת חשבוניות פיקטיביות בסכומים "מנופחים" העולים בהרבה על כמויות הסולר שנמכרו בפועל. המפתח להבנת התיק אם כן הוא חברת לב אנרגיה וטיב

פעילותה. על פעילות חברת לב אנרגיה בשנים 2010-2011 העידו מטעם התביעה בני לוי (הבעלים) ודני רובמן (המנהל בפועל). שני העדים העידו כי בתקופה הרלוונטית עיקר עיסוקה של החברה היה מכירה של חשבונות פיקטיביות ועסקיה עם הנאשמים היו ברובם המכריע מכירת "אוויר" שלצידו חשבונות.

עדות של בני לוי

5. בני לוי סיפר על קורותיה של חברת לב אנרגיה, על שנים טובות בהן מכרה סולר במחזורים גדולים ונהנתה מאשראי קטן ויציב בבנק וממוניטין של חברה אמינה. לוי העיד כיצד הסתבר בחובות ביולי 2010 באופן שהביאו לחיפוש משקיע בניסיון לחלץ את החברה מן המשבר. המשקיע שמצא היה דני רובמן. לדבריו עד סוף שנת 2010 המשיכה חברת לב אנרגיה למכור סולר כפי שעשתה שנים רבות קודם לכן אולם ממועד זה עבר עיקר עיסוקה למכירת חשבונות פיקטיביות. מר לוי העיד על כך ש- 17 החשבונות **ת/3** הן פיקטיביות משום שמרבית הסחורה המפורטת בהן לא סופקה ורק חלק קטן מן המפורט באותן חשבונות הוא אמיתי (עמ' 34 ש' 4, 12). לדבריו מכר לנאשמים סולר בהיקף של 100,000-200,000 ליטר (עמ' 32 ש' 8) ששווי 3-4 מיליון ₪, בעוד שהחשבונות מתייחסות למכירות בהיקף של כמעט 12 מיליון ש"ח. את הסולר האמיתי שנמכר הוביל הוא עצמו במיכלית אחת בה נהג בנפח של 13,800 ליטר. לדבריו דני רובמן שותפו "**מכר אוויר והתקזז במע"מ**" (עמ' 49 ש' 4 וגם עמ' 37 ש' 12), החשבונות הן "**קומבינה**" (עמ' 36 ש' 29), דני מכר חשבונות פיקטיביות ולא דלק (עמ' 41 ש' 17) וכמעט כל המכירות היו "**אוויר**" (עמ' 49 ש' 9). משנת 2011 "**הכל נהייה אוויר, כבר לא היה דלק**" למרות שפעילות החברה מבחינת היקף המחזור נותרה זהה גם כשהיה דלק וגם כשלא היה (עמ' 55 ש' 8).

לגבי מודעות הנאשמים העיד כי ידעו היטב על הכזב בחשבונות וידעו שלא היה דלק מאחורי אותן חשבונות והן נועדו אך ורק כדי "**להתקזז במע"מ**" (עמ' 49 ש' 4). לוי העיד על כך שהנאשם ידע היטב שמדובר בחשבונות פיקטיביות (עמ' 48 ש' 32). זאת ועוד את החשבונות הכוזבות לא מילא על פי סחורה שמכר אלא על פי הוראות הנאשם (עמ' 33 ש' 20). בשל הפיקטיביות של החשבונות כמוכן שלא הוצגו תעודות העמסה המלמדות על משיכת דלק ממתקני הדלק המרכזיים כדוגמת פי גלילות ולשם כתיבת החשבונות הסתפק בדברי הנאשם בלבד (עמ' 45 ש' 10). לגבי התשלום בגין החשבונות העיד שבמקרה אחד קיבל מהנאשם צ'קים ומיד הסב אותם והשאיר אותם לנאשם (עמ' 34 ש' 31) ועל פי רוב דני רובמן הוא זה שהסב את הצ'קים (עמ' 35 ש' 2). כן העיד מר לוי על אירוע בו היה זה דווקא הוא שנתן לנאשם כסף מזומן, כדי שצ'ק שהנאשם נתן יכובד (עמ' 30 ש' 21).

קשיים ביחס לעדות של בני לוי

6. עדותו של בני לוי היא עדות מפלילה ישירה של שותף לביצוע העבירה הנוגעת ללב ביצוע העבירות ומתארת פעילות עבריינית שוטפת, מתוכננת ועקבית על ידי הנאשמים. עם זאת עדותו של מר לוי אינה נקיה מחולשות. הבולטת בהן היא שאלת המודעות שלו עצמו לביצוע העבירות. בני לוי לא היה עקבי ביחס למועד שבו נודע לו שמדובר בהתנהלות מרמה ועל מערכת יחסים של מכירת חשבונות ולא מכירת סולר לנאשמים. במקום אחד העיד שהדבר נודע לו בחודשים אפריל-מאי 2011 (עמ' 36 ש' 7) אז נשלח באופן מפורש לספק חשבונות פיקטיבית לאדם (שאינו הנאשם) סירב וספג מכות (בהמשך בש' 19), ובמקום אחר העיד שהדבר נודע לו רק לאחר שנעצר (עמ' 42 ש' 9, עמ' 49 ש' 12). בהמשך עדותו חזר ונקב במועד באמצע שנת 2011 כמועד בו נודע לו הכזב שבחשבונות וכי גם לאחר מכן הוסיף להוציא חשבונות פיקטיביות לפי הנחיות רובמן שותפו (עמ' 54 ש' 22). לא רק לגבי המועד מר לוי ניסה לטשטש את ידיעתו אלא לעצם הידיעה על הפלילות בכלל (וראו למשל עמ' 37 ש' 22 ועמ' 48 ש' 31).

7. חולשה נוספת שהציבה עדות לזין בפני עמדת המאשימה נוגעת לחשבוניות הכוללות את המיכלית בנפח 13,800 ליטר. על פי עדותו בכל חשבונית שבה התייחסות למיכלית בנפח זה, בין על ידו ובין על ידי הנהג שי צוקר, מדובר בהובלת אמת (עמ' 34 ש' 19). אם מאמצים גישה זו כלשונה הרי שחשבוניות 3,247,3247,3412,3378 המהוות חלק מכתב האישום לפי נספח א' הן חשבוניות אותנטיות.

עדויות של דני רובמן - עד המדינה

8. בתאריך 3.11.11 חתם דני רובמן על הסכם עד מדינה (ת/10) במסגרתו התחייב למסור הודעות אמת מפורטות ביחס לכל הידוע לו לגבי עבירות הנחקרות ולגבי חלקם של יתר המעורבים (סעיף 2(א) להסכם). את חלקו על פי ההסכם השלים עוד טרם עדותו בהליך הנוכחי כפי שאושר במכתבה של פרקליטת מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) מיום 18.3.14 (ת/31). עדותו בהליך זה לא היתה תנאי לקבלת ההטבות ולא העמידה את ההסכם בסיכון להפרה, ועל כן פורמלית בתיק זה אינו בגדר עד מדינה. עם זאת, ברור שלא ניתן להפריד מהותית בין הודעותיו המפלילות נגד הנאשמים שנמסרו יחד עם מכלול חקירותיו ובמסגרת ההסכם שנחתם איתו ואין מחלוקת בין הצדדים לגבי מעמדו המהותי כעד מדינה גם בתיק זה, לרבות הצורך בתוספות ראייתיות.

9. דני רובמן העיד שפגש את בני לזין כאשר חברת לב אנרגיה נקלעה לקשיים ובהסכמת לזין קיבל לידיו את ניהול החברה. בשלב זה חבר לאריה (ריקו) שירזי ועד מהרה עבר מרכז פעילות החברה מסחר בדלק למתן הלוואות ומכירת חשבוניות פיקטיביות (עמ' 102 ש' 16). היתרון בהשתלטות על חברת לב אנרגיה היה טמון בעובדה שעד אז נהנתה החברה משם טוב בענף באופן שהקל על הסוואת הפצת חשבוניות פיקטיביות בהיקפים גדולים לצד קנייה ומכירה של כמויות קטנות של סולר (עמ' 102 ש' 18). רובמן העיד כי העיסוק המרכזי של החברה במתן הלוואות בריבית קצוצה נעשה על בסיס מכירת חשבוניות כוזבות שהבטיחו את כדאיות העסקה עבור שני הצדדים. הלוואה (הקונה) שיכול לנכות מס תשומות במע"מ בגין סכומי המע"מ הנקובים בחשבונית הכוזבת והמלוואה (המוכר) שיכול לקבל בדרך זו תשלומי ריבית גבוהים בגין כל הלוואה כסכום המע"מ הנקוב בחשבוניות או חלקו. מי שנשא בתשלום הריבית הקצוצה בשיטה הזו היא המדינה (הודעת רובמן מיום 4.11.11 שהוגשה בהסכמה יחד עם כל יתר ההודעות מיד לאחר סיום עדותו בבית המשפט יחד מסומנות עתה ת/41).

10. רובמן תיאר את פעילותה של לב אנרגיה כתעשייה לייצור חשבוניות פיקטיביות ובה חלקו של בני לזין בהוצאה טכנית של חשבוניות לפי הוראותיו של רובמן השולט בכל (עמ' 104 ש' 18). לדבריו חברת לב אנרגיה רכשה חשבוניות פיקטיביות מחברת ח.י. מיטב ומחברה בשם מיי - לידי ומכרה חשבוניות פיקטיביות לאחרים ביניהם הנאשמים. קניית חשבוניות מחברות אחרות נועדה ליצור חזות של פעילות תקינה בספרי החברה, שתתיישב עם קנייה של סולר ומכירתו בעוד שבפועל סולר לא נקנה ולא נמכר ורק חשבוניות החליפו ידיים. כאשר הוצג לעד מאזן הבוחן של חברת לב אנרגיה לשנת 2011 המחיש את ההסבר בדבר "כיסוי חשבונאי" באופן מספרי והתייחס לקניית חשבוניות ממיכה ביטון (חברת ח.י. מיטב) בהיקף של 31 מיליון ₪, (עמ' 105 ש' 21 וראו גם עמ' 109 ש' 23 ועמ' 118 ש' 23, והודעה מיום 6.11.11 ש' 348). תמורת החשבוניות שקנה בשם לב אנרגיה שילם 2% מהמע"מ (עמ' 107 ש' 13) ותמורת החשבוניות שמכר לנאשמים קיבל 8% מהמע"מ (הודעת רובמן מיום 11.11.11). בפועל הסולר שסיפק היה בכמות של 10%-15% מתוך הנקוב בחשבוניות שהוציאה חברת לב אנרגיה (עמ' 107 ש' 5).

11. המאשימה ביקשה להציג את המאזנים של חברת לב אנרגיה לשנים 2010-2011, כחיזוק לעדות רובמן בעניין קניה מח.י. מיטב והיקפה. תזת המאשימה היא שחברת לב אנרגיה לא קנתה סולר מח.י. מיטב אלא חשבוניות פיקטיביות ולכן גם לא היתה יכולה למכור סולר לנאשמים, אלא חשבוניות פיקטיביות. המאזנים הוגשו מבלי להכריע בשאלת קבילותם ומשקלם (ת/32, ת/33). הסנגור אמנם התנגד להגשת המאזנים תוך כדי העדות

אולם בסיום חקירתו הנגדית של העד ביקש להגיש את כל הודעותיו ולהודעה 117 צורפו אותם מאזנים כחלק מהנתונים אליהם התייחס העד בהודעה. בכך הוכרעה שאלת הקבילות. דני רובמן שבאמצעותו הוגשו, לא ערך את המאזנים, אולם העיד כי תכנם מוכר לו שכן הוא זה שהורה על הוצאת החשבוניות וידע מה הוצא ולמי ועל כן הסכומים הנקובים במאזן והחברות הנוגעות ידועים לו מתוך מעשיו (עמ' 106 ש' 3, למשקלם של מאזנים שמוגשים באופן הזה ראו גם ע"פ 816/10 גולד נ' מדינת ישראל, בפסקה 96). עם זאת עד לסיום ההליך לא הובהר כיצד הגיעו המאזנים לידי היחידה החוקרת, היכן נתפסו, מי ערך אותם ולא נשמעה עדות של איש ממשרד רואי החשבון שיאשר שאכן מדובר במאזנים של לב אנרגיה ויתאר את אופן הפקתם. משכך משקלם הראייתי של המאזנים נמוך והדגש הוא עדות רובמן שלא הופרכה.

12. לגבי הנאשמים העיד רובמן על ההיכרות איתם ועל ההצעה למכור להם חשבוניות. לדבריו סיפק לנאשמים "קצת סולר וחשבוניות מנופחות" (עמ' 108 ש' 5). רובמן העיד על כך שהחשבוניות ת/3 נמסרו לנאשמים על ידי בני לוי על פי הוראתו ותמורת החשבוניות קיבל עמלה באמצעות צ'קים. על חלק מהצ'קים חתם מאחורה בשם לב אנרגיה "כאילו עברו דרכנו". ממנו הועברו לחלפן המטבע (צ'ינג') של מייק מיכאלי, נרשמו בחשבון של לב אנרגיה אך בפועל תמורתם הוחזרה לנאשמים בניכוי עמלה (עמ' 108 ש' 11 ועמ' 109 ש' 6). על חלק אחר מהצ'קים חתם מאחורה והחזיר ישירות לנאשמים (עמ' 134 ש' 31).

13. בהודעות העד, שהוגשו בהסכמה הוסיף ופירט אודות תחילת הקשר עם הנאשמים, ממש עם כניסתו לחברת לב אנרגיה באוקטובר 2010, על מכירת חשבוניות ועל הרווח הכלכלי לשני הצדדים מכך. לדבריו הנאשם סירב לקבל הלוואות מריקו שירזי אבל הסכים לקבלת מזומן בתמורת לחשבוניות פיקטיביות כאשר הרווח הופק מסכומי המע"מ שקוזזו (הודעתו מיום 4.11.11).

קשיים בעדותו של דני רובמן

14. עד המדינה לא יכול היה להביט בחשבוניות ועל סמך מראן לקבוע מי מהן "מנופחת" ובאיזה שיעור, מי כוזבת כולה ומי אמיתית. עם זאת, העד מסר עדות מפורטת על השיטה. מבחינת העד לא היתה כל חשיבות ל"היכרות" עם החלק האמיתי בחשבוניות ולא נדרשה יכולת להפריד מה נעשה בפועל שכן לא היה לכך כל ערך מעשי.

15. מעמדו של דני רובמן שונה מעד המדינה "הרגיל", שכן אין מחלוקת כי זו הפעם השניה שנחתם איתו הסכם עד מדינה (ת/11) וההסכם הקודם לא בוצע משום שבלשונו משך את הזמן והתחמק (עמ' 102 ש' 7). עוד מרכיב ייחודי בהתקשרות עם רובמן נחשף שעה שתוך כדי ניהול משפטו של ריקו שירזי, נחקר בחשד לכך שבעת החקירה שיבש הליכי משפט, קשר קשר לפשע וניסה לקבל דבר במרמה בכך שנפגש עם מעורבים, לרבות הנאשם בתיקו, והציע לסייע בהליכים המתנהלים נגדם בתמורה לתשלום כסף (נ/13). חשדות אלו נחשפו לראשונה בעדותו של מייק מיכאלי תוך כדי ניהול משפטו של שירזי ובעקבותיהם כאמור נפתחה חקירה.

16. על פי טענת מיכאלי פנה אליו רובמן באמצעות מתווך והציע לו "לפתור" את התיק שלו בתמורה ל-150,000 ₪, מתוכם 100,000 ₪ יועברו לגורמים ברשות המיסים (עמ' 138 ש' 17). כן מסר שרובמן הציע אותה עזרה גם לנאשם ואף קיבל ממנו תשלום. רובמן מצדו, אישר קיומן של שיחות ואפילו קיומן מתחת למשרדי הפרקליטות אך טען שהיוזמה באה מצד מתווך כשהמטרה היתה לסייע למתווך (שבשמו נקב) לקבל כסף מהנאשם, והוסיף כי הנאשם ומייק מיכאלי הם שביקשו ממנו לפעול לסגירת התיק ובתמורה הציעו לו כסף (עמ' 110 ש' 3). רובמן העיד שהנאשם אמר לו שהעביר כסף בתמורה לשירות (320,000 ₪) אך סייג שלא ראה בעצמו את העברת הכסף (עמ' 110 ש' 25). תיק החקירה נגד רובמן נסגר מחוסר ראיות (ת/12).

17. טענה נוספת שהועלתה נגד שימוש בעדותו של עד המדינה היא הטענה כי מדובר בעבריין העיקרי ועל כן

ההסכם איתו פסול מיסודו. הסנגור הסתמך על ההשוואה בין כתב האישום נגד הנאשמים לעומת חומרת האישומים נגד עד המדינה (ראו טענות מקדמיות ומענה לכתב האישום).

מהימנות ומשקל עדויותיהם של בני לוי ודני רובמן

18. עדויותיהם של בני לוי ודני רובמן אינן חפות מקשיים ובכל הנוגע לרובמן לא מדובר בקשיים קלי ערך. עם זאת קיים בעדויותיהם מכנה משותף ברור ויציב שיסודותיו לא עורערו ולא הוחלשו בחקירה נגדית או בראיות אחרות והוא - שבתקופה הרלוונטית לכתב האישום עיקר עיסוקה של חברת לב אנרגיה היה במכירת חשבונות שאין מאחוריהן עסקאות דלק אמיתיות ועסקיה עם הנאשמים היו ברובם המכריע מכירת "אוויר" שלצידו חשבונות ורק מקצתם מכירת סולר.

בני לוי

19. עדותו של בני לוי היתה יציבה, עקבית ומהימנה למעט התייחסותו למועד מודעותו לעבירות. מהימנות דבריו הוגברה מאוד על ידי מכלול החיזוקים שיפורטו להלן. הנקודה המשמעותית ביותר היא שלא מצאתי כל טעם או קצה קצהו של טעם הגיוני מדוע יעליל בני לוי עלילה על הנאשם. לו עצמו אין כל רווח מכך. לא הובטח לו דבר על ידי המדינה וההליכים בכתב האישום נגדו עוכבו על ידי היועץ המשפטי לממשלה ללא כל קשר לעדותו. אין בין לוי לבין הנאשם סכסוך והדעת נותנת שאם יכול היה לנקות את הנאשם מאשמה ובכך גם את עצמו, היה עושה כן כבר בחקירה ובוודאי בבית המשפט. הנאשם טען שהוצע ללוי להוסיף אותו וכך להימנע מאישום (עמ' 174 ש' 5). בניגוד לכך, נגד לוי הוגש כתב אישום כך שהטענה חסרת יסוד. איש מהחוקרים לא עומת עם אפשרות כזו כך שאינה יותר מרעיון, שאף ההגנה לא ייחסה לו חשיבות. אפשר היה להתרשם בקלות שבין בני לוי לבין שותפו לשעבר דני רובמן שוררת איבה קשה (וראו למשל ההתבטאות מיד בפתח עדותו בעמ' 26 ש' 10). מר לוי האשים את מר רובמן בהידרדרות הכלכלית הקשה, במחיר האישי ששילם בעקבות הפרשה, ולא הסתיר את גודל המשטמה שהוא רוחש לו (עמ' 31 ש' 22 ועמ' 36 ש' 13). בנסיבות אלו לא מצאתי כל נימוק מדוע יתאים לוי את עדותו לעדות רובמן. לו יכול היה להפריך את דברי רובמן היה עושה זאת ומוקיעו כשקרן. אם למרות כל זאת יש התאמה ועדויות השניים משתלבות זו בזו, אין לכך כל הסבר אחר זולת העובדה שאכן מדובר בסיפור אמיתי. בחקירתו הנגדית לא הועלה כל מניע שיש בו להסביר מדוע יבקש לרצות את התביעה באמצעות עדות שקר.

20. לעדותו של לוי יש משקל רב ביותר ואף מכריע ממש. בחינת עדותו יחד עם הראיות התומכות שיפורטו להלן, מבהירה כי קם בסיס איתן להרשעה גם ללא צורך בעדות עד המדינה.

21. ניסיונו של בני לוי לטשטש את חלקו האישי לא גרע מעדותו בנוגע להתנהלות החברה בבעלותו ולטיב קשריו עם הנאשמים. פעילות החברה בהפצת חשבונות כוזבות, אופי הקשר עם הנאשמים ומודעותם, טיב השותפות עם רובמן וחלקו במסגרת אותה פעילות, כל אלו היו ברורים, עקביים, מוסברים וחשוב מכל אלו, נתמכו בחיזוקים חיצוניים רבי משקל. לפיכך, מצאתי מקום לפלג את עדותו כך שנתתי אמון בכלולה זולת החלק הנוגע לעיתוי המודעות של העד לפליליות המעשים. בשאלת עיתוי המודעות של לוי אינני מכריעה אך ממילא אין זו שאלה משמעותית לבירור ההליך הנוכחי (לפלגין דיבורא ראו ע"פ 9141/10 סטואר נ' מדינת ישראל בפסקה ע"א (28.04.14)).

22. מתן חשבונות פיקטיביות על ידי לוי לנהג שי צוקר כאמצעי תשלום חלופי למשכורת (צוקר עמ' 63 ש' 14 ות/22), מוכיח אמנם עיסוק פעיל מצידו בתחום החשבונות הפיקטיביות באופן שמשליך על מועד מודעותו לדברים, אך כאמור שאלה זו היא שולית וצדדית להכרעה בהליך הנוכחי שבו לא בני לוי עומד לדין. יותר משיש

בנתון זה להשפיע על מהימנות ליון, יש בו לחזק עיסוקה של לב אנרגיה בהפצת חשבוניות פיקטיביות (יצוין כי בני ליון לא נשאל על כך בחקירה נגדית ולא ניתנה לו הזדמנות כלשהי להתמודד עם הטענה).

23. הקושי שצוין ביחס ל-4 חשבוניות הכוללות את המיכלית בה נהג (13,800 ליטר) אינו גורע דבר ממהימנותו אלא דווקא מתיישב עם מכלול הראיות לרבות עדותו ואף התביעה בסיכומיה היתה נכונה לאמץ דבריו גם בנקודה זו (עמ' 230 ש' 12).

דני רובמן והדרישה לתוספת ראייתית מסוג "סיוע"

24. עדותו של רובמן לא נסדקה בחקירה נגדית ותיאור שיטת העבודה וחלקם של הנאשמים נמסר ללא סתירות של ממש ובהתאמה למכלול הראיות הנוספות בתיק. עדותו של עד המדינה היא סיוע (ובוודאי דבר לחיזוק) לעדות השותף לעבירה - בני ליון. עדות הטעונה סיוע יכולה כמובן להוות סיוע כשלעצמה מבלי שיוכח לה סיוע עצמאי (ראו בש"פ 7194/97 כהן נ' מדינת ישראל מיום 31.12.97). הכרעת הדין אינה מבוססת על עד המדינה כעיקר אלא על עדות בני ליון והיא כשלעצמה הסיוע. אולם גם לו הפכתי את הסדר והלכתי בדרך אותה הציעה המאשימה, קיים בחומר הראיות סיוע ממקור נפרד ועצמאי ואף בנוסף לזה הנובע מעדותו של בני ליון. מדובר באותם צ'קים שנמסרו עבור החשבוניות וחזרו לידי הנאשמים באמצעות הצ'ינג' של מייק מיכאלי (והפירוט בהמשך).

25. הקשיים בעדותו של רובמן הם כלליים ונוגעים לטבעה של עדות עד מדינה אך לא לתוכן עדותו בהליך הנוכחי ולא נמצא בהם דבר הסותר את עדותו לגופה או מחליש אותה.

26. הטענה בדבר היותו של רובמן עבריין עיקרי נטענה בלשון רפה - ולא בכדי. בחינת "העבריין העיקרי" אינה נעשית ביחס לנאשמים בתיק זה אלא לפרשה כולה. בראייה זו, שעמדה בבסיס גיוסו של העד כעד מדינה, מסר עדות מפלילה בעבירות בהיקף גדול יותר, נגד שורה ארוכה של מבצעים (הוגשו עוד שבעה כתבי אישום) ובעבירות שחומרתן בקנה מידה גדול בהרבה מאשר מעשיו. כשמדובר בעד מדינה לעולם מדובר בעבריניים ולהסכם כזה תמיד נלווה אינטרס אישי חזק של מי שנתפס ומציל את עצמו מעוצמת הדין הפלילי. הגם שברור כי לרוב אין עד המדינה צח כטלית, מוסד "עד המדינה" הוא בבחינת הכרח לא יגונה לצורך מאבק אפקטיבי בפשיעה. בע"פ 3197/07, עיאת נ' מדינת ישראל, פסקה ח' (26.11.2007) תיאר כב' השופט א' רובינשטיין, היטב את מעמדו של עד המדינה באופן הבא:

"אכן, 'עד מדינה' לעולם אינו צדיק בדורותיו, ואכן התואר 'עד מדינה', הנשמע 'מלכותי' לאדם מן היישוב, אינו משמיע כבוד של מזכיר מדינה, ואינו משקף לאמיתו אלא לשון נקייה כלפי עבריין המעיד כנגד טובת הנאה מסוג זה או אחר נגד משתתפים אחרים בעבירות, שותפיו לעבירות (ראו ע"פ 869/81 שניר נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(4) 234 169 (השופט כתארו אז - שמגר)). מהימנותו של עד מדינה 'חשודה' מראש וטבולה כאמור בטובת הנאה, אך היא נבחנת, ככל עדות, על פי 'התנהגותם של העדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט'."

וראו עוד: ע"פ 190/82 מרקוס נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 225, 290 - 291 (1983).

עדותו של עד מדינה נבחנת לפי אמות המידה להערכתה של כל עדות, כמובן בצירוף התוספת הראייתית ראו ע"פ 3197/07 אנבאריה נ' מדינת ישראל בסעיף ח', (26.11.07). הערכתה של עדות שכזו תיעשה כמובן מתוך זהירות רבה, תוך שבית המשפט שב ומזהיר עצמו ובוחן בקפידה האם ניתן לבסס עליה ממצאים, ראו ע"פ 323/85

אלרמאק נ' מדינת ישראל, פ"ד לט(4) 57, 60 (1985).

27. אין ספק ששיחות עם המעורבים בעת החקירה אותן אישר עד המדינה (עמ' 125 ש' 1 ואילך), גם אם לא הוגש אישום בגינן, הן התנהגות חריגה וקיצונית המצביעה על העד כעל אדם הפועל לשם קידום ענייניו כשהחוק והרשויות השונות אינן יותר מאשר כלי שרת בידיו. עד המדינה הוא עבריין וככל הנראה לא ניתן לדבר עליו במונחים של חזרה למוטב או הכרת הפסול שבאי החוקיות. אלא שבכך אינו נבדל מעדי המדינה באשר הם. העובדה שרובמן לא היסס למתוח את גבולות ההסכם ולבחון אם עבר אותם בניסיון להפיק יתרונות נוספים, מציבה אותו בקצה הסרגל אך אינה משנה דבר ביחס לתפיסה הכללית. לא בכדי נדרש סיוע לעדותו של עד מדינה ולא מדובר בדרישה טכנית פורמלית אלא בדרישה המשקפת את הבעייתיות המובנית בעדות כזו.

28. הנאשם לא יכול היה להצביע על כל מניע של עד המדינה להפללתו (עמ' 174 ש' 1, עמ' 175 ש' 3). אין סכסוך בינו לבין רובמן, אין תועלת לרובמן בעדות לגביו בנוסף לכל התיקים האחרים בהם כבר העיד בעת שהסכם עד המדינה היה פעיל. עיון בהתגלגלות הודעותיו של רובמן בחקירה (ת/41) מלמד על כך שהעד הזכיר את הנאשמים מהרגע הראשון ועוד לפני שהובטח לו דבר (הודעה מתאריך 28.10.11) וגם בהמשך כשתיאר את התפתחות עסקיו בלב אנרגיה מוזכר הנאשם בשלבים ראשונים של תעשיית החשבוניות הפיקטיביות (הודעה מיום 4.11.11).

ראיות תומכות בעדויותיהם של בני לוי ודני רובמן

29. עדויותיהם של לוי ורובמן אינן עומדות כשהן לעצמן. בנוסף לכוח המצטבר של שתיהן יחד הוצגו על ידי המאשימה ראיות תומכות מגוונות ובעלות משקל עצמאי כל אחת בנפרד ואף יותר מכך צירופן יחד מצביע על תמונה פלילית ברורה.

תעודות המשלוח הכוזבות

30. במשרדי הנאשמת נתפסו תעודות משלוח ותעודות העמסה. המושגים "תעודת העמסה" ו"תעודת משלוח" מחייבים הבהרה ואבחנה שכן מדובר בשתי תעודות שונות בעולם הדלק. תעודת העמסה נמסרת למי שמושך דלק ממתקני הדלק המרכזיים כדוגמת פי גלילות. תעודת משלוח היא זו המופקת על ידי החברה שמסכה את הדלק וסוחרת בו כמו לב אנרגיה ונאשמת 2. תעודת המשלוח מלמדת על מכירת הדלק ללקוחות. בענייננו כל תעודות המשלוח (ת/4) נושאות לוגו של חברת לב אנרגיה וכולן מפרטות כי הדלק נמכר לנאשמת 2. לכל תעודה מספר סידורי והיא כוללת תאריך הזמנה, מועד הספקה, מספר מכלית, כמות, שם הנהג ושם המקבל. בעדותו הסביר בני לוי על מפגשים עם הנאשם אחת לשבוע בהם מילא את תעודות המשלוח ואת הפרטים המופיעים בהן והכל בהוראות הנאשם ועל פי הפרטים שמסר לו (עמ' 32 ש' 25, עמ' 42 ש' 22).

31. בעת חקירתו על ידי חוקר מע"מ עשה הנאשם שימוש בתעודות המשלוח על מנת לנסות לשוות לחשבוניות חזות אותנטיות. תעודות המשלוח היו אמורות לספק הסבר לכל חשבונית שהונפקה על ידי חברת לב אנרגיה, בבחינת פירוט הנסיעה וההובלה שבאו בעקבות רכישת הדלק. לכאורה פירוט מסודר של כל מכירה ומכירה. אלא ש"תעודות המשלוח" התבררו ככזב שאין דבר אמיתי עומד מאחוריהן. הנהגים ששמותיהם כתובים על אותם מסמכים התכחשו להם, התכחשו לביצוע הנסיעות המפורטות בהן, התכחשו להיכרות כלשהי עם אותם מסמכים אף שהם נושאים את שמותיהם ואת מספרי המשאיות בהן נהגו (עדות הנהג מוני סלינס בעמ' 12 ש' 3, עדות הנהג שי צוקר בעמ' 61 ש' 18, עדות הנהג יניב גנון בעמ' 76 ש' 30 ובעמ' 79 ש' 16).

32. הכזב בתעודות עולה גם מבדיקת תוכן והשוואתן לעדות הנהגים. הנהג שי צוקר למשל שעבד במשך כחודשיים

עבור בני לוי העיד שעבד לכל היותר פעם בשבוע (עמ' 60 ש' 4) בעוד ש"בתעודות המשלוח" מופיע שמו פעמיים ואף שלוש פעמים בשבוע.

33. ראייה נוספת לכזב שבאותן "תעודות משלוח" עולה מחוסר ההיתכנות המעשית לביצוע האמור בהן. כך למשל בנוגע לנהג מוני סלינס (שעובד עד היום אצל הנאשם). מוני סלינס היה הנהג היחיד של הנאשמים (עדותו בעמ' 12 ש' 13). סלינס הוביל סולר במשאית שתחולתה 17,500 ליטר. לדבריו היה עושה הובלה אחת ביום (עמ' 15 ש' 19) ורק לעיתים נדירות הוביל סולר פעמיים ביום אחד (עמ' 16 ש' 8). מתוך החשבוניות (ת/3) מעוררות תהייה בלתי פתורה בהקשר זה לפחות חשבוניות 3306 ו- 3307 שהוצאו יום אחרי יום בתאריכים 6 ו- 7 במרץ 2011 ובכל אחת מהן נכתב כי הן בגין הובלה של 5 משאיות בנפח 17,500 ליטר. אם ביום 06.03.11 נעשתה התחשבות על מספר נסיעות עד אותו יום התוצאה היא שההתחשבות מיד ביום שאחרי היא עבור ביצוע 5 הובלות ביום 07.03.11 שבוצעו על ידי הנהג מוני במכלית בה נהג. מר סלינס הכחיש זאת ותעודת המשלוח היחידה מאותו יום רשומה בכלל על שם הנהג יניב. בסיכומי ההשלמה שהגיש הסנגור העלה אפשרות שהיתה זו הזמנה מוקדמת לדלק שסופק בעתיד. דא עקא, מדובר באפשרות עובדתית שלא נטענה על ידי הנאשם בשום שלב ולא הוצגה בחקירותיהם הנגדיות של בני לוי או רובמן. אפשרות מסוג זה שמועלית לראשונה בסיכומים אינה בעלת משקל ראייתי כלשהו.

34. תהייה דומה ובלתי פתורה מתייחסת לחשבונית 3303 מתאריך 28.2.11. חשבונית זו הוצאה בגין מכירת 175,000 ליטר שהם 10 משאיות בנפח של המכלית של הנהג מוני. אלא שימי עבודה בין החשבונית הקודמת לזו כללו 6 ימים בלבד. תעודות משלוח אגב יש רק 7. לאור עדות הנאשם שהמפגשים עם לב אנרגיה לצורך התחשבות והוצאת חשבוניות היו אחת לשבוע (עד עשרה ימים) - כמות ההובלות שניתנת לצבירה בכל חשבונית לא אמורה לעלות על אותו פרק זמן.

ההגנה היתה ערה לכך שחלק מן החשבוניות אינן אפשריות לביצוע טכני על ידי הנהגים של הנאשמים ועל כן הועלתה טענה בדבר נהגים חיצוניים שגויסו לעזרה. ברם, לא הוצגה כל התקשרות עם נהגים חיצוניים לא כל שכן בתקופה הרלוונטית לאישומים. שנית, מר סלינס שאמנם אישר בעדותו אפשרות כללית כזו, לא זכר אם נעזרו במובילים חיצוניים אם לאו (עמ' 14 ש' 25) כך שוודאי לא מדובר על עזרה בשיעורים משמעותיים. שי צוקר, שעבד כנהג של בני לוי במשך כחודשיים, העיד על שבוע - שבועיים (ולמעשה לכל היותר יומיים שכן עבד פעם בשבוע) שבו התלווה אליו מוני סלינס (עמ' 62 ש' 16).

35. תמיהה נוספת באשר לאותנטיות של תעודות המשלוח עולה מן העובדה שרבות מאד מהן נושאות מספר סידורי רץ אף שמדובר ברצף ארוך של ימים (כך למשל תעודות משלוח 2082 עד 2096 הן רצף של חודש שלם בין 02.1.11 ועד 02.02.11 בדילוג על תעודה אחת בלבד ותעודות 2140 עד 2157 בדילוג רק על שתיים בין התאריכים 23.2.11 ועד 11.3.11). הנאשמת היתה רק לקוח אחד של לב אנרגיה (עמ' 28 ש' 23) כך שאם היה מדובר בתעודות אמיתיות, ניתן היה לצפות להפסקה ברצף לצורך הובלה ללקוחות אחרים, וודאי כאשר יש פער של שבוע במועדי האספקה המתועדים ברצף בין מספרי התעודות. העובדה שכל התעודות ממולאות ברצף ללא קשר להתכנות, ללא לקוחות נוספים, ללא קשר למפגשים רק אחת לשבוע, מתיישבת היטב עם מילוי התעודות באופן מרוכז, ביחד, ללא כל קשר לנסיעות ולמכירות כלשהן. עדותו של בני לוי שתיאר כיצד היה מגיע וממלא את התעודות על פי הוראות הנאשם (עמ' 32 ש' 13) מתיישבת בדיוק עם מראן של התעודות. בני לוי לא עומת בחקירה נגדית עם טענת הנאשם לפיה תעודות המשלוח נעשו לצורך התחשבות פנימית בינו לבין הנאשם.

בין מסמכי ההגנה הוגשו תעודות העמסה של סולר מבתי הזיקוק על ידי הנהג מוני סלינס בתאריכים 16.11.10,

17.1.11, 23.1.11 (נ/4, נ/5). דא עקא איש לא עשה את החיבור בין משיכת סולר על ידי סלינס באותם ימים לבין לב אנרגיה שממנה תעודות המשלוח, כך שאין כל אינדיקציה לכך שהדלק שנלקח נקנה מלב אנרגיה דווקא. בנוסף, גם הפעם קיימת אי התאמה בולטת, שכן תעודת ההעמסה מיום 23.1.11 היא בכמות של 17,500 (כמו המשאית בה נהג מוני) בעוד תעודת המשלוח של לב אנרגיה מאותו יום היא בכמות של 12,500 (המשאית בה נהג יניב) וגם על שם הנהג יניב.

36. הירידה לפרטים לרבות אלו העולים מראיות ההגנה מלמדת על אי התאמה בין החשבוניות, לבין תעודות המשלוח לבין תעודות ההעמסה באופן שמצביע על העדר אותנטיות. אני קובעת שתעודות המשלוח נועדו לייצר מראית עין של עשיית עסקאות אמת ולספק הסבר לחשבוניות שהופקו על ידי חברת לב אנרגיה בעוד שבפועל אין מאחוריהן דבר.

37. השאלה המתבקשת היא מדוע נדרש מעשה כזב כה מפורט ומסודר לדבר שלא היה? טענתו העיקרית של הנאשם, בין שלל טענות משתנות בהקשר זה, היתה שתעודות המשלוח הן בבחינת "התחשבנות פנימית". גרסת הנאשם השתנתה והתפתחה ואעמוד על טיבה בפרק המנתח את גרסתו. פרט לגרסתו, הראיות עצמן הצביעו בבירור שאין כל ממש בטענת ה"התחשבנות" על שום כל אחד מן הטעמים הבאים:

א. הנאשם טען שבני לוי היה מקבל צ'קים לפי תעודות המשלוח (עמ' 162 ש' 29). על פי עדותו שיטת העבודה שנהגה ביניהם היתה פגישה בינו לבין לוי ורובמן בימי חמישי מדי שבוע במהלכה הציגו לו כמה דלק משך ולאחר שאימת זאת הוציא צ'קים על פי תנאי התשלום שסוכמו (עמ' 138 ש' 17). בשיטה זו שנהגה בין הצדדים מצופה היה כי תמצא התאמה מלאה בין הצ'קים, החשבוניות ותעודות המשלוח. יש לזכור כי בין הצדדים דנן, העסקה כולה הושלמה בתוך יום ולכל היותר יומיים מרגע ההעמסה במסוף המרכזי ועד מכירה ללקוח הקצה, שכן לנאשמים אין מחסנים למלאי. בפועל, אין התאמה כזאת. לא לכל חשבונית יש תעודות משלוח שמתאימה לה (ראו לדוגמא חשבוניות 3239, 3247, 3257, 3411 ו-3412, שנגדן אין כלל תעודות משלוח), יש חשבוניות שלצידן, על פי התארכים, יש חוסר בתעודות משלוח (כמו חשבונית 3272, 3277, 3303, 3328, 3378), יש חשבוניות שלצידן עודף בתעודות משלוח (כמו בחשבוניות 3285, 3331) ויש חשבוניות שהיקף הליטרים הנקוב בהן אינו מתיישב עם היקף הליטרים בתעודות המשלוח (3340). קשה להתייחס ברצינות למונח "התחשבנות" אם לא ניתן לעקוב אחר "החשבון" וכאשר תעודות המשלוח אינן מסתדרות עם כלל החשבוניות והפרטים אינם מתאימים. אם מוני משך 17,500 ביום 1.2.11 (נ/6), כיצד זה "תעודת המשלוח" היא על 12,500 מאותו יום (ת/4)? אם מוני משך דלק ביום 23.1.11 בכמות של 17,500 כיצד זה "תעודת המשלוח" מופיע הנהג יניב בכמות של 12,500 באותו יום (נ/4 יחד עם ת/4).

ב. התיאור שמסר הנאשם ובו הסבר למנגנון של ה"התחשבנות פנימית" לקה בחוסר הגיון פנימי. לדברי הנאשם היה נפגש עם בני לוי מידי שבוע. לוי היה מביא את תעודות המשלוח המוכנות וביקש אישור שנהג מסוים משך דלק ביום מסוים ולאחר האישור היה נותן לנאשם את התעודה. אם היה צורך הנאשם היה מתקן אותו ולוי היה מתקן את התעודה בו ברגע ומוסר לידי (עמ' 143 ש' 18). לא ברור איזה ערך יש לתעודת המשלוח של לב אנרגיה וכיצד היא מסייעת בהתחשבנות אם אינה מוסיפה דבר מעבר לרישום שנערך על ידי הנאשם. אם הנאשם משווה את הנתונים לרשימות שלו עצמו והרשימות שלו הן הקובעות ולפיהן מתוקנות תעודות המשלוח, מה טעם יש ברישומים של לב אנרגיה? מדוע לטרוח ברישום שם הנהג אם בדיעבד מתברר שהנהגים לא עשו את הנסיעות ולא מכירים את התעודות? איך זה שבאף תעודה לא רואים תיקון? למה נשמרת התעודה של לב אנרגיה שאינה קובעת ולא נשמר הרישום של הנאשם (שלא

נתפס בחיפוש ולא הוצג על ידו ממקור אחר)? לגבי רישומים שערך הנאשם מסר הנאשם מספר גרסאות שהשתנו לפי הצורך (פעם אמר שהרישום היה בראש, פעם אמר ביומן, פעם אמר בדף שנגרס, ופעם חלק בדף וחלק בראש). תחילה האשים את החוקרים שלא מצאו את הרישומים שלו (עמ' 157 ש' 23) ומאוחר יותר אישר שכנראה גרס ולא שמר אותם כלל ומיד בהמשך טען שאיננו זוכר אם אותה התחשבות היתה בדף או "חלק מהראש וחלק מהדף" (עמ' 157 ש' 21-32 וכן עמ' 158 ש' 4-6). חוסר ההיגיון עלה מדרגה כאשר התברר ש"ההתחשבות" בין הנאשם לבין לב אנרגיה איננה כוללת את ההובלות שעשה בני ליון בעצמו. בין תעודות המשלוח אין אף תעודה שבה שם הנהג הוא בני ליון, אף ששני הצדדים מסכימים שהיה סולר אמיתי בכמות מועטה שאותו הוביל בני במכלית שלו. והנה דווקא ההובלות האמיתיות שאינן במחלוקת, אינן מתועדות באותה התחשבות פנימית. הנאשם לא יכול היה להסביר זאת והסתבך בהסבר חסר היגיון שמאחר ומדובר בהובלה של ליון אין עם מי לאמת אותה (עמ' 170 ש' 31), למרות שאין מחלוקת שברכב של ליון נהג לפעמים הנהג שי צוקר (ולמרות שמדובר בנהג אחר הסביר הנאשם שלא צריך תעודת משלוח (עמ' 171 ש' 18 וגם מכך חזר בו בעמ' 172 ש' 3). גם הפעם ניכר שכאשר יורדים לפרטים, אין שיטתיות ואין היגיון ובלעדי שני אלו קורסת תזת ההתחשבות הפנימית (וראו תשובתו חסרת הפשר של הנאשם בעמ' 171 ש' 1).

ג. בחלק מן המקרים לא ניתן לבצע את הכמויות הכתובות ב"התחשבות" באופן מעשי, כך שוודאי לא מדובר על התחשבות.

ד. חוסר ההיגיון אושר לבסוף על ידי הנאשם בחקירתו הנגדית לאחר שאישר כי "תעודות המשלוח האלה לא שוות כלום" (עמ' 157 ש' 15).

38. התעודות קיימות אם כן ואין להן הסבר סביר. המסקנה שמציעה המאשימה היא היחידה ההגיונית שנותרת והיא הרצון לייצר מראית עין של פעילות אמיתית לחשבוניות כוזבות. צורך במראית עין, שאין לו שום הסבר סביר אחר, הוא נדבך נוסף בהוכחת אי החוקיות של החשבוניות ומהווה סיוע (ולפחות חיזוק) לעדויותיהם של בני ליון ודני רובמן בדבר המרמה ומודעות הנאשמים.

אי תשלום עבור החשבוניות - הסבת התשלום מלב אנרגיה בחזרה לנאשמים

39. כאשר מדובר בחשבונית פיקטיבית נשאלת השאלה מה קרה לתשלום בגין אותה חשבונית, שהרי איש אינו משלם סכומי עתק של מיליוני שקלים בגין סחורה שלא קיבל. על מנגנון החזרת הכסף מלב אנרגיה לנאשמים פירטו בני ליון ורובמן בעדויותיהם וקשרו את נתיב החזרת הכסף לצ'יינג' שכבר הוזכר בבעלות מייק מיכאלי. סיוע משמעותי לדרך התנהלות זו נמצא במסמכי הצ'יינג' שדרכו נעשתה העברת הכסף (ת/38). מסמכי הצ'יינג' נתפסו על ידי חוקר רשות המיסים מר יוני פיונטק (ת/35) וכך יכול היה להצביע על מעגל החזרת התשלום לגבי חלק מהסכומים. הצ'יקים נרשמו בכרססת של הנאשמת כתשלומים ללב אנרגיה (ת/29), התקבלו בצ'יינג' אך במקום שיפרעו על ידי לב אנרגיה נפרעו דווקא על ידי הנאשמים (בסכום של 662,782 ש"ח) ועל ידי אריק פרחי - אחיו של נאשם 1 (בסכום נוסף של 156,940 ש"ח). האפשרות התאורטית שלאחיו של הנאשם היו עסקים נפרדים עם לב אנרגיה שבגינם הסבה לטובתו צ'יקים לא הועלתה בפני מנהלי לב אנרגיה בחקירותיהם הנגדיות וכמו כן אחיו של הנאשם לא הובא כעד מטעם ההגנה להעיד על כך. להיפך, המידע שכן נמסר על ידי אחד הנהגים של הנאשמת, יניב גנון, הצביע על קשר עבודה בין האחים לפיו שניהם עבדו יחד מבלי שהעד עשה כל הבחנה ביניהם (עמ' 74 ש' 28 ועמ' 75 ש' 13 ואילך).

40. מדובר בסיוע שקושי לצידו שכן אינו נותן מענה למלוא הסכומים ועדיין מאחר ולא ניתן כל הסבר תמים לתופעה

ומדובר בתופעה בהיקף משמעותי של למעלה מ- 800,000 ₪, הרי שמדובר בראיה בעלת משקל רב. החזרת סכומי כסף גדולים לידי הנאשמים, מתיישבת היטב עם טענת התביעה כי לא מדובר בתשלומי אמת ללב אנרגיה ומסייעת לעדויות מנהלי לב אנרגיה בדבר אופן ההתנהלות. דני רובמן בהודעותיו במשטרה הסביר שלאחר שהחזירו את הצ'קים לנאשם היה הנאשם פורט אותם אצל מייק מיכאלי בצ'ינג' בכרטיס של לב אנרגיה (הודעה מיום 15.11.11 ש' 188). כך גם מה שנראה כאילו נפרע על ידי לב אנרגיה למעשה נפרע על ידי הנאשם. ההודעה הוגשה בהסכמה ועד המדינה לא נחקר על כך בנגדית וגם מייק מיכאלי לא נשאל על כך ולו שאלה.

41. לנאשם לא היה הסבר לפריטת הצ'קים שניתנו לכאורה ללב אנרגיה דווקא על ידו בצ'ינג' ובחקירתו הראשית כל שטען כהסבר הוא שמייק מיכאלי "הוא עד מטעמם, הם הביאו אותו" (עמ' 145 ש' 30). זוהי טענה חסרת בסיס. מייק מיכאלי אינו חלק מקשר משותף של דני רובמן ובני לוינג' נגד הנאשם. מייק מיכאלי הופלל על ידי עד המדינה ונדון למאסר בפועל בגין חלקו. בשום אופן לא ניתן לייחס לו עדות לרעת הנאשם מטעם אינטרס אישי כלשהו, לא שלו ולא שלו יחד עם רובמן. הנאשם היתמם וטען שאם היה לוקח את הכסף מהצ'ינג' היה חתום על "טופס נהנה" ואם לא נמצאו טפסים כאלו לא כך קרה. כך אולי צריך היה להיות, אך לא כך קרה בצ'ינג' של מיכאלי ובין היתר על כך נתן מיכאלי את הדין. כן טען הנאשם שלו נשאל על אותם סכומים שהוחזרו לידי בזמן חקירתו במשטרה יכול היה להשיב והוסיף שאותם צ'קים יכולים להיות "פערים בין ספקים או החזרי סחורה" (עמ' 177 ש' 30). העובדה שלא נשאל בעת החקירה דווקא פתחה בפניו פתח לכל הסבר מבלי שיחשב הסבר כבוש. והנה אפילו בחלוף זמן רב להכנה לא עלה בידי הנאשם לסבר את הדעת ביחס להחזר הכסף לידי. אפשרויות של "פערים בין ספקים או החזרי סחורה" לא הוסברו ונתרו מילים בעלמא. הנאשם לא הסביר מהם הפערים, מהי הסחורה שהוחזרה, למי הוחזרה ומדוע והיכן התיעוד לכל אלו בספרי החברה. ממילא לא הונחה אחיזה ראייתית כלשהי לסכומים. התשובה נשארה כותרת ללא תוכן.

הכללת החשבוניות בספרי הנאשמת

42. אחת מטענות ההגנה המרכזיות היא כי המאשימה לא הוכיחה שנעשה שימוש בחשבוניות לצורך קיזוז תשומות. אני דוחה את הטענה.

43. הנאשם עצמו בהודעתו הראשונה (ת/1) אישר כי משרד רואי החשבון שלו (משרד אסף) טיפל בדוחות המע"מ ותשלומי המע"מ נרשמו על פי חשבוניות ספקים וחשבוניות שהוציאו ללקוחות (ש' 36). מאחר ובכרססת העסק לשנים 2010-2011 (ת/28 ו-ת/29) רשומות כל החשבוניות מושא כתב האישום (ת/3), הרי שהנאשם אישר כי החשבוניות דווחו (וראו מפורשות גם בש' 235 ואילך).

44. על ניהול הכרססת העיד יועץ המס מר אסף יצחק שמשרדו עשה עבור הנאשמים את עבודת הנהלת החשבונות והגיש מאזן שנתי (עמ' 94 ש' 8). העד הסביר כי כרססת הספק נוהלו על סמך מסמכים והתנועות בחובה הם תשלומים שביצע הלקוח לספק. את הנתונים קיבלו מהנאשמים ועל יסוד אלו לרבות החשבוניות הזין צוות המשרד את הכרססת במחשב, דיווח למע"מ ושילם מס (ראו עדותו של אדיר בצלאל על מילוי התשלום למע"מ על ידי אסף יצחק על צ'קים חתומים שהושארו בידי עמ' 83 ש' 11 ועדות אסף יצחק בעמ' 9 ש' 28 ועמ' 96 ש' 30). בנסיבות אלו שהדיווח למע"מ נעשה על בסיס הכרססת האמורה שכללה את החשבוניות, הטענה כי הנאשמים לא ניכו את סכומי התשומות אף היא טענה ללא בסיס. הנאשם עצמו לא העיד כך בשום שלב. להיפך. בהודעתו מסר שעל סמך אותה ניירת בוצעו הדיווחים למע"מ וגם בבית המשפט העיד שוב ושוב שמדובר בעסקאות אמת במלוא היקפן (עמ' 145 ש' 17, עמ' 170 ש' 17). אין כל הגיון כלכלי בקניית סחורה בשווי כ- 12 מיליון ₪ ואי דיווח התשומות וניכוי המס בגינה במע"מ עד כי הטענה מופרכת מיסודה. הנטל להוכחת

העבירה וניכוי מס התשומות מוטל על המאשימה. המאשימה עמדה בנטל שעה שהציגה את החשבוניות, את הכרטסת הכוללת את החשבוניות והשמיעה את עדות מנהל החשבונות שהעיד כי הדיווח למע"מ נעשה בהסתמך על אותה כרטסת. מכאן עבר הנטל להטיל ספק סביר אל כתפי הנאשם ובכך לא עמד. הסנגור ביקש להגיש את כרטסת התשומות לשנת 2010 אך חזר בו וגם בכך יש להבהיר כי אלמלא דווחו החשבוניות שבכרטסת כחלק מן התשומות וודאי שהיה מגיש את הספרים כמוצג מכריע, מוצג שהיה מביא להימנעות מהגשת כתב אישום (עמ' 97 ש' 24).

זיכוי בנוגע לחשבוניות מס' 3247, 3378, 3411, 3412

45. על פי עדותו של בני לוי, מקצת הדלק שתועד בחשבוניות סופק על ידו ולכן בכל חשבונית שבה התייחסות למכלית שלו, מדובר בהובלת אמת. אם מאמצים את הגישה הזו כלשונה הרי שחשבוניות 3247, 3378, 3411, 3412 המהוות חלק מכתב האישום לפי נספח א' הן חשבוניות בגין עסקאות אמת.

חיזוק לכך שדלק במכלית של בני לוי סופק נמצא בעדותו של הנהג שי צוקר, שסיפק כמות מסוימת של דלק (עמ' 60 ש' 8), אם כי לא בהיקף עבודה משמעותי ואף צירף תעודות אותן זיהה (ת/18 ות/19). משכך, לא ראיתי מקום להרשיע באותן חשבוניות הכוללות את המכלית בה נהג לוי (בין בעצמו ובין באמצעות שי צוקר). הזיכוי באותן חשבוניות הוא מחמת הספק בלבד שכן מר לוי לא יכול היה לומר האם חשבונית הכוללת 10 משאיות בנפח 13,800 ליטר כל אחת אינה "מנופחת" בהיקפה. חוסר הידיעה הזה (שמוצא הד גם בעדות עד המדינה כמתואר בסעיף 14 לעיל) מייצר ספק סביר כל אימת שהחשבונית מורכבת אך ורק מהובלות של דלק בכמות של 13,800 ליטר (כנפח המכלית של לוי) או כפולות של אותו נפח. בחשבוניות 3328 ו-3340 בהן מופיעה המכלית של בני לוי כחלק מהתחשבות הכוללת גם מכליות אחרות שעל פי עדותו לא היו ולא נבראו, אין מקום להפריד את החשבונית לגורמיה ואי החוקיות דבק בחשבונית כולה, שכן באופן בו היא כתובה אינה משקפת עסקת אמת, ראו בהקשר זה ע"פ 816/10 גולד נ' מדינת ישראל (03.09.12) וע"פ 9093/08 נאצר נ' מדינת ישראל (07.12.11).

46. בעת הסיכומים ביקשתי התייחסות המאשימה לנקודה זו ולאחר מחשבה הודיעה המאשימה כי היא מותירה זאת לשיקול דעת בית המשפט.

העברת הנטל הטקטי אל כתפי ההגנה

47. ברע"פ 1840/12 עוזר נ' מדינת ישראל (30.04.13) התייחס בית המשפט העליון בדיוק לסוגיה שלפנינו ופסק כדלקמן:

"יתכן איפוא מצב כמו כאן, בו הראיות הפוזיטיביות מצביעות בצורה משכנעת כנדרש בפלילים על עסקה פיקטיבית. ועדיין אין זה בהכרח סוף פסוק במובן זה שההגנה רשאית לערער על המסקנה, לו הייתה מביאה למשל עדים שמצביעים על קיומה של עסקה בפועל. העדר הצגת ראיות כאלו מותיר על כנה את התשתית שהוצגה בבית משפט, שבכוחה להוכיח את אשמת המבקשים מעבר לכל ספק סביר. במובן זה ייתכן וניתן להגדיר את מה שההגנה לא הביאה כאי עמידה ב"נטל הטקטי". ברם, אין המונח מכתוב תוצאה ואין בשימוש בו כדי לסטות מדרישת הדין במשפט הפלילי - הוכחה מעבר לכל ספק סביר. כלשון סעיף 34(א) לחוק העונשין - "לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר." (שם בפסקה 5).

48. ראיות המדינה כמפורט לעיל מצביעות על קניית חשבוניות שאין מאחוריהן עסקאות אמת ובנוסף שוללות

אפשרות מעשית של קניית סולר מלב אנרגיה בכמות ובמועדים המפורטים בחשבוניות. במסמכים שנתפסו אצל הנאשמים לא נמצאו מסמכים המסבירים את אותן חשבוניות ומצביעים על מכירת הסולר בכמויות הללו ללקוחות באופן שיחזק את אמיתות החשבוניות. הגם שהנאשם חזר וטען שמכר סולר באותן כמויות ללקוחות, לא הוגש מטעמו מסמך המצביע על כך, לא מתוך חומרי החקירה ולא מתוך חומרים שנותרו ברשותו.

49. קושי נוסף בגרסת ההגנה נמצא בעובדה שהנאשמים מצידם לא הציגו כל ראייה מתי כן בוצעו הנסיעות שנדרשות לעמוד בכמויות המפורטות בחשבוניות באופן שמתיישב עם מספר המכליות שעמד לרשותם. כדי לעמוד בנטל הטקטי ולייצר ספק סביר בראיות המאשימה היה על הנאשמים להציג חומר שיתמוך בטענתם. לא זו אף זו, החומר אמור להימצא בידיהם, שכן לדברי הנאשם התיעוד כולו היה מצוי במשרד ובספרים. אם לא נתפס על ידי המאשימה הרי עודנו בחזקת הנאשמים ובשליטתם. משלא הוצג, יש גם בכך ללמד שאין בכוחם של הנאשמים לערער את ראיות המאשימה ולשמוט תחתן את הקרקע היציבה. הנאשמים הצביעו על מספר משיכות דלק על ידי הנהג מר סלינס אך אלו אינן בתאריכים שמתיישבים עם החשבוניות (נ/5 מ-16.11, ו- נ/7 משיכה מ- 10.11 ולא בכמויות שמתאימות לחשבוניות). משיכת דלק בכמויות קטנות דווקא מחזקת את ראיות המאשימה בדבר כיסוי והסוואה לפעילות בלתי חוקית בהיקף גדול.

בין מסמכי ההגנה הוגשו תעודות משלוח של הנאשמים המלמדות על מכירת סולר ללקוחות הנאשמים (נ/11). דווקא מסמכים אלו מאירים זרקור אל עבר הכזב בתעודות המשלוח האחרות. במסמכי הגנה אלו מוצמדת תעודת העמסה (משיכת דלק ממסוף דלק מרכזי) אל תעודות משלוח ללקוחות הנאשמים וחלוקת הדלק. אותם מסמכים מפורטים, מסודרים, מתאימים מבחינת הכמות, התאריכים, שמות הלקוחות והקשר הישיר בין משיכה מהמסוף לבין מכירה ללקוחות. מצופה היה כי ההגנה תמציא מסמכים כאלה בדיוק לכל אחת ואחת מן החשבוניות שבכתב האישום, אך אלו אינם בנמצא.

בחקירותיהם הנגדיות של העדים שבו הסנגורים והעלו טענות לפיהן הנאשמים קנו את הסולר מלב אנרגיה אף שבתעודות העמסה ממתקני הדלק כמו בזן ופי גלילות נכתבו שמות של ספקים כמו "יעד", "טן" ואחרים. דא עקא, ובניגוד להצהרת ההגנה במהלך ההליך, איש מאותן חברות, שלכאורה מכרו את התעודות והזכויות המגולמות בהן, לא זומן כעד הגנה ללמד על הסכמים כאלו עם לב אנרגיה ולא הובאו עדים אחרים לסוג כזה של מכירה (עמ' 71 ש' 8). בני לוי לא ידע כלל מיהם הספקים (עמ' 29 ש' 10 ואת השם אוסקר שמופיע ב-נ/3 למשל, בכלל לא הכיר ולא שמע (עמ' 46 ש' 25 ואילך). דני רובמן אישר שלב אנרגיה היתה קונה תעודות העמסה מאחרים כמו אותו אוסקר ומודיעה ללקוחות לקחת את הדלק מהמסוף (עמ' 114 ש' 20). עם זאת, באותה נשימה העיד שכמויות הדלק האמיתיות שסופקו בצורה זו היו כ- 10% מתוך החשבוניות.

גרסת הנאשם

50. הנאשם ניסה לשוות לפעילות במלוא היקף החשבוניות מראה מקצועי, מסודר ומהימן. לשם כך גייס בחקירתו הראשונה את תעודות המשלוח. כאשר התבקש להתייחס לדרך ניהול העסקים עם לב אנרגיה השיב ש"יש כרטסת הנה"ח ותעודות משלוח וחשבוניות מס שקיבלתי מבני לוי ודני שון שהיו רוב הזמן ביחד" (ת/1 ש' 157). בהמשך נשאל אם לכל חשבונית יש תעודות משלוח והשיב שאמורה להיות (ש' 180). הנאשם הסביר שתעודות המשלוח אמורות לשקף את כמות הליטרים שמשך מחברת לב אנרגיה והן ביקורת של לב אנרגיה ובנוסף להן קיימות תעודות העמסה מבתי זיקוק באותם תאריכים או מקסימום יום קודם או למחרת (ש' 251). בכך נקלע הסברו של הנאשם לקושי כפול. לקושי הראשון בדבר חוסר התאמה בין תעודות המשלוח לחשבוניות התייחסתי בהרחבה בפרק הקודם. בנוסף לכך עתה התברר שלא עלה בידי הנאשם להצביע על משיכת דלק מתועדת

בתעודות העמסה באותם תאריכים. תעודות כאלה לא נתפסו במשרד, אף שעל פי עדויות הנהגים והנאשם עצמו הובאו למשרד (ראו יניב בעמ' 76 ש' 1 ואילך והנאשם בעמ' 165 ש' 23, 26 עמ' 166 ש' 13, 18). ראיות אלו שאמורות להיות פשוטות להשגה ולהמחשה לא הוצגו על ידי הנאשם. מתוך החומר שנתפס על ידי החוקרים לא הוצגו אלא תעודות העמסה בודדות ולא עלה בידי ההגנה להציג קשר בין לבין הכמויות המפורטות בכתב האישום. לנאשם לא היתה כל יכולת להסביר זאת (עמ' 166 ש' 15). ואכן בחקירתו השניה של הנאשם החליש את הקשר בין תעודות המשלוח לתעודות ההעמסה ומסר שאינו שומר את תעודות ההעמסה מפי גלילות ומבזן (ש' 25) אם כי יש בכוחו לשחזר אותן (ור' גם בעדותו עמ' 166 ש' 19). גם דבר זה לא נעשה.

51. גרסת הנאשם בנוגע לתעודות המשלוח עברה תנודות ושינויים בניסיון להתאימה לראיות שהוצגו בפניו כפי שהוסבר בפירוט בסעיף 37(ב) לעיל. בנוסף לכך לגבי המקור לתעודות משלוח מסר תחילה שאת התעודות קיבל מבני לוי או ממוני או משאר הנהגים (ש' 250). בהודעתו השניה **ת/2**, לאחר שעורער מעמדן של התעודות, חזר בו מהטענה, שלל קבלת תעודות משלוח מנהגים וטען שמדובר בהתחשבות פנימית עם לב אנרגיה (ש' 62). כאשר הוצגה לו הסתירה בין ההודעות השיב שהיה מותש ומבולבל ואולי רק את חלק קטן מהתעודות קיבל מהנהגים (ש' 72). כאשר התבקש להבהיר מדוע שמות הנהגים מצוינים בתעודות אף שהם מתכחשים לתעודות, השיב שהנהגים הובילו סולר לא לפי תעודות המשלוח ואלו מולאו על ידי בני לוי וכשהוא עצמו התעניין רק בכמות לצורך "התחשבות פנימית" (עמ' 139 ש' 9). תשובה זו וודאי אינה יכולה להסביר מדוע מצוינים שמות נהגים של הנאשם. בבית המשפט כבר חזר בו לחלוטין והעיד כי לא קיבל מהנהגים כלל "אולי פעם אחת" (עמ' 156 ש' 29) ומה שהתכוון לומר הוא שמהנהגים קיבל תעודות העמסה (עמ' 157 ש' 8). כאשר הראתה לו התובעת כי התייחס בנפרד לתעודות העמסה השיב שגם בעניין זה היה מבולבל (שם בש' 12).

52. בבית המשפט חזר תחילה לגרסה לפיה קיבל את תעודות המשלוח מהנהגים שלו לאחר שהסולר סופק ללקוח ובעזרתן עשה התחשבות עם בני לוי (עמ' 138 ש' 25), אך גם בעדותו לא הצליח לדבוק בגרסה אחידה, חזר בו, ואמר שלבני לוי היו תעודות משלוח אך לו עצמו היה רישום בדף (עמ' 139 ש' 9).

53. הנאשם טען להגנתו כי בחזקתו הקלטה של דני רובמן שבה נשמע רובמן מאשר שהנאשם עבד כדין ולא עבר כל עבירה. שיחות אלו התקיימו, לטענתו, עוד בשלב חקירת המשטרה והוקלטו על ידו (עמ' 146 ש' 8). מדובר בקלטת בעלת תוכן מזכה ראשון במעלה שאף נושא איתו תופעת משנה של קעקוע עדותו של רובמן. לא זו בלבד שהקלטת לא הוגשה כמוצג, אלא שעד המדינה לא נשאל על התוכן הנטען דבר וחצי דבר בחקירה נגדית. העדר שאלות כאלו שולל כל משקל מן הטענה. הנאשם הוסיף והעיד שהציג את הקלטת ליאח"ה (עמ' 179 ש' 18). נקודה זו התבררה כשקר שכן ביאח"ה סירב למסור את ההקלטות (עמ' 180 ש' 9) ולא סתם סירב אלא סירב בליווי אזהרה ש"אוי ואבוי אם עורך הדין שלי ימסור פרטים, ישנם אצל עורך הדין קלטות, חומר, אני לא מוכן להמר עם החומר הזה, יכול לעזור לי, מכיוון שהחומר הזה זה הדבר היחיד שאולי יכול לעזור לי כנראה". והנה ברגע האמת, הרגע שבו אותו חומר יכול לסייע, נותרה הראיה בידי הנאשם מבלי להציגה. עד היום לא הצליח הנאשם להסביר מדוע לא הציג אותן קלטות, אם אכן קיים בהן מידע מזכה. ההסבר שמעורב אחר חשף הקלטות אחרות ואולי לא רווה נחת מהתוצאה (עמ' 179 ש' 22) אינו יכול להסביר מצבו של הנאשם בנוגע לקלטות אחרות שברשותו. יש להעיר כי מייק מיכאלי שאחז בקלטות משלו לגבי רובמן הורשע בסופו של דבר על פי הודאתו ומבלי שנשמעו ראיות, כך שכוחה של הקלטת שבידיו מעולם לא עמד למבחן. בהקשר זה נתפס הנאשם בשקר נוסף שעה שהשיב בחקירתו הנגדית שבקלטות של מייק מופיעות אמרות עד המדינה שבאמת קנה סחורה. הנאשם לא היסס להפנות את התובעת בחקירה הנגדית להביט

בעצמה בתמלילים (עמ' 179 ש' 12 ואילך). בתמליל השיחה עם מייק שכן הוגש (נ/12) אין כל אמרה כזו או קרובה לה. בניסיון אחר להסביר מדוע לא הציג הנאשם את הקלטות הסביר שמעורבים בענין גורמי פשע. גם בכך אין די כדי לספק הסבר סביר. לא ברור מה המניעה לחשוף קלטת שאמורה לסבך את עד המדינה שהפליל את אותם גורמי פשע. בתמיכה לטיעון זה הפנה הסנגור למזכר שתיעד פניה שלו לחוקרים (נ/18). מן המזכר עולה שהסנגור הציע להעביר את ההקלטות לידי המשטרה אך זאת בתמורה להימנעות מהגשת כתב אישום נגד לקוחותיו לרבות הנאשם בתיק זה. אין אזכור לחשש או לסיכון כלפיהם אלא אינטרס פשוט בסגירת התיק שלא נענה בחיוב. מכל מקום, הנאשם ידע היטב על מעורבותם של "גורמי פשע" ובכל זאת יזם והקליט. לשאלת התובעת מדוע הקליט מלכתחילה השיב שזה "אינסטינקט" (עמ' 180 ש' 24). תשובה זו אינה משכנעת שכן לדברי הנאשם דובר במספר מפגשים ומספר הקלטות ולא בהקלטה של הזדמנות חד פעמית ומפתיעה שנקרתה על דרכו. לדבר מכל אלו לא נמסר הסבר ולאחר מספר שאלות בחקירה נגדית אמר הנאשם שאינו מוכן לדבר יותר על הסוגיה (עמ' 180 ש' 26) ומרגע זה נמנע ממענה ענייני לכל שאלה בהקשר זה. אין אם כן כל ראייה לקיומה של קלטת בעלת תוכן מזכה.

54. גרסת הנאשם לא הותירה רושם מהימן. הנאשם סתר את עצמו ולא הצליח ליישב בין גרסאותיו השונות וחזר וטען לקיומם של מסמכים התומכים בגרסתו אולם כשל בהמצאתם. גרסתו לא הציבה ספק סביר בראיות המאשימה ולא התמודדה עם עדויות עדי התביעה.

מחדלי חקירה

55. טענה ראשית בפי ההגנה היתה כי המאשימה לא עמדה בנטל הבאת הראיות משום שהחוקרים לא עשו כל ניסיון להתחקות אחר העסקאות שבוצעו בפועל, לא ביקשו מן הנהגים להצביע על לקוחות שלהם סיפקו דלק של הנאשמים ולו עשו כן בזמן אמת ניתן היה להצביע על מכירת סולר בכמות שמופיעה בחשבוניות (ראו למשל טיב השאלות בחקירה הנגדית של שי צוקר בעמ' 70 ש' 20 ואותן שאלות לאדיר בצלאל בעמ' 86 ש' 3). טענה זו היא שגויה מבחינה משפטית של נטלי הוכחה כפי שהוסבר בהרחבה בסעיפים 47-49 לעיל. המאשימה הציגה ראיות שדי בהן להביא להרשעת הנאשם אם לא תופרכנה על ידו. מכאן, עבר הנטל הטקטי אל הנאשם שיצביע על ספק סביר. אחד מן הכלים שעמדו לרשות הנאשם הוא פניה ללקוחותיו או הצבעה על מסמכים או הבאת חוות דעת מטעמו לענין היקף המלאי והמכירות. דבר מאלו לא נעשה. המאשימה יכלה לבצע זאת, על כך אין חולק, אולם לא היתה מוטלת עליה חובה לעשות כן.

56. הנאשמים, באמצעות בא כוחם, חזרו והצהירו כי יש ביכולתם להביא רואה חשבון מומחה שיצביע על התאמת מלאי, בין מה שמופיע בחשבוניות לבין מה שנמכר (למשל עמ' 123 ש' 3). מבלי להתייחס לשאלת משקל חוות דעת כזו כהוכחה לכך שהדלק נקנה דווקא מלב אנרגיה כפי שנכתב בחשבוניות, חוות דעת כזו לא הוצגה.

57. ההגנה טענה כי החוקרים התרשלו בכך שלא תפסו את טפסי הצהרת הנהנה מעסק החלפנות של מייק מיכאלי ובכך מנעו אפשרות לראות מי באמת פרט את הצ'קים של לב אנרגיה שנמסרו לנאשמת (עמ' 141 ש' 1). מדובר בטענה קלושה ומיתממת, בשים לב לכתב האישום שהוגש נגד מיכאלי (ת/34(1) המתאר ניהול כוזב של כרטיס של לב אנרגיה וכרטיס של לב אנרגיה פקדונות במטרה להסוות את הבעלות האמיתית בכסף.

58. בסיכומים העלה הסנגור טענה כי היה צריך לבדוק בדיקה גרפולוגית את תעודות המשלוח ת/4 וכך ניתן היה להוכיח שנכתבו על ידי בני לויין. גם בטענה זו אין כל ממש. בני לויין העיד שמילא את התעודות בכתב ידו, אלא שטען שעשה כן על פי הנחיות הנאשם (עמ' 32 ש' 13 ובהמשך ש' 17), כך שאין כל מחלוקת לגבי זהות הכותב.

59. לא מצאתי כי קיימים מחדלי חקירה בתיק, וודאי לא מחדלים משמעותיים.

טענות מקבוצת ההגנה מן הצדק

שיהוי

60. הסנגורים טענו כי חל שיהוי בלתי סביר בהגשת כתב אישום בשנת 2015 בגין עבירות שבוצעו לכל המאוחר בשנת 2011. הסנגורים הפנו להנחיית היועץ המשפטי לממשלה בדבר פרק הזמן המיועד לסיום טיפול בתיק מסוג פשע. להמחשת עינוי הדין הדגישו כי באותה פרשה הוגש כתב אישום ראשון כבר בשנת 2011 (נגד ריקו שירזי) וכתבי אישום נוספים בשנת 2013 ולא היתה כל הצדקה להתעלמות כה ממושכת מעניינו של הנאשם. הסנגורים טענו כי בחלוף זמן כה רב ולאחר שהוגשו כתבי אישום אחרים, זכאי היה הנאשם להסתמך על שתיקת הפרקליטות ולהניח כי לא יוגש נגדו כתב אישום.

61. המאשימה אישרה כי החקירה החלה באוקטובר 2011 והחשודים שעמדו במרכזה היו שירזי ועד המדינה. בשנים שלאחר החקירה הוגשו 7 כתבי אישום והליך נוסף הסתיים בכופר. המאשימה ציינה כי מתוך פרק הזמן שחלף לפחות שנה רובצת לפתחם של הנאשמים שכן לאחר קבלת מכתבי יידוע באוגוסט 2012, ביקשו דחיות בעריכת השימוע במשך כשנה. המדינה שללה הסתמכות על ידי הנאשם שכן גם לאחר השימוע עמדו הסנגורים בקשר עם נציגי התביעה והיו מודעים היטב לכוונה להגיש כתב אישום.

62. אכן חלף זמן ממושך אך לא ניתן לומר שמדובר בפרק זמן בלתי סביר בנסיבות תיק זה (ראו בהקשר זה ע"פ 7696/14 גבריאל נ' מדינת ישראל בסיפא של פסקה יא וההפניות שם (11.02.15)). מדובר בחקירה רבת חשודים בתיק רחב היקף שבסופו הוגשו 7 כתבי אישום שנוהלו בערכאות שונות. בנסיבות אלו חלוף זמן ואפילו ארוך אינו עולה כדי פגיעה בעקרונות צדק והגינות שתוצאתו ביטול כתב אישום.

63. גם כאשר כבר הוגש כתב אישום וההליך נוהל לא מיהרה ההגנה וישיבות רבות נדחו לצורך הדברות, ניסיונות גישור ולאחר מכן נדחו שוב עם הצטרפותו של עו"ד סלומון לצוות ההגנה.

64. טענת ההסתמכות אינה בעלת משקל של ממש. ראשית הנאשם לא העיד דבר וחצי דבר על הסתמכות מצדו או על פרשנות כלשהי מחמת התמשכות ההליכים. שנית, בשנים שחלפו נוהלו מגעים בין הצדדים, התקיים הליך שימוע ולא היה בסיס עובדתי להנחה כי המדינה זנחה החקירה שנוהלה נגד הנאשמים.

אכיפה בררנית

65. הסנגורים טענו כי יש להשוות מעמדו של הנאשם לשני מעורבים נוספים ששמותיהם עלו בהודעותיהם של עד המדינה ובני לוי ובכל זאת לא הוגש נגדם כתב אישום. מדובר בחיים ג'אן ובשרון בן חיים. חומר הראיות מצביע בבירור על כך שמעמדם של אלו שונה מאד מהיקף פעילות הנאשמים. הדברים עלו ברורות מעדותו של עד המדינה שסיפר שחיים ג'אן ושרון בן חיים יצאו מן הפעילות מיד בראשיתה (עמ' 102 ש' 16 וגם הודעתו שהוגשה בהסכמה מיום 6.11.11 ממנה עולה כי ג'אן עזב את לב אנרגיה עוד לפני שעד המדינה הצטרף וחלקו של שרון בן חיים היה מינורי ובראשית הפעילות בלבד). אותם דברים הושמעו גם בעדותו של בני לוי (עמ' 52 ש' 11 ועמ' 35 ש' 28). כאשר מערך הראיות שונה מן היסוד שוב אין מדובר באפליה בין שווים, ראו בהקשר זה פסק הדין המנחה בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ' נט(6) 776.

66. הטענה כה קלושה עד שחוקר מע"מ שהיה חלק מהצח"מ והיה ממונה על תיק החקירה בעניינם של הנאשמים לא נשאל בעדותו ולו שאלה אחת לענין חלקם של ג'אן ובן חיים והחקירות שנעשו בענין ולא ניתנה לו הזדמנות

להשיב לטענה.

67. המדינה ציינה כי שניים שדומים במעמדם לנאשמים הם יחזקאל שינכה ומשה תשובה, שהאשמו כל אחד בניכוי מס תשומות פיקטיביות בהיקף של 1.6 מיליון ₪ ו- 1.8 מיליון ₪ ונגד שניהם הוגשו כתבי אישום.

טענות נגד עד המדינה

68. הסנגורים חזרו על טיעוניהם נגד עד המדינה גם בהקשר של הגנה מן הצדק. על פי הטענה התנהגות המדינה אשר מוחלת לעד מטעמה על כל פשעיו היא שערורייתית ומצדיקה ביטול כתב האישום. בעת שהטענות הועלו בראשית ההליך הודיעו הסנגורים על כוונתם לעתור לבג"צ בענין (סעיף 54 לכתב הטענות). עתירה לא הוגשה. שיקול הדעת של המדינה בגיוס עד מדינה ובקיום ההסכם עמו רחב ולא הוצג בסיס ראייתי לפגם בשיקול הדעת וודאי לא פגם שתוצאתו היא ביטול כתב האישום.

סוף דבר

69. ראיות המאשימה מבוססות מעבר לכל ספק סביר ומלמדות על ביצוע עבירות מס על ידי הנאשמים כמפורט בכתב האישום (למעט 4 חשבוניות) ועל מודעותם לכך. מארג הראיות מבוסס על ראיות ישירות וראיות נסיבתיות. אלו יחד מלמדות על קניית 13 חשבוניות שאינן יותר מאשר "נייר" שנמכר בכסף בתמורה להכללתו בספרי הנאשמים כך שישמש לניכוי מס תשומות ובנוסף להגדלת סכום הוצאות החברה במרמה לצרכי מס הכנסה.

70. אני מרשיעה את הנאשמים בניכוי מס תשומות שלא כדין ומסירת ידיעה כוזבת, **שבע עבירות** לפי סעיפים 117(ב)(5) ו-117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (מספר העבירות לוקח בחשבון את הזיכוי מחשבוניות שלאחר 15/8/11 והעובדה שאין דיווח הכולל חשבוניות כוזבות בחודש מאי עד 15 ביוני). סך כל התשומות הכוזבות הוא 10,221,924 ₪ והמע"מ בגינן הוא 1,409,921 ₪. כן אני מרשיעה את הנאשמים שבמטרה להתחמק ממס פעלו במרמה וקיימו פנקסי חשבונות כוזבים, **שתי עבירות** לפי סעיפים 220(4) ו-220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

ניתנה והודעה היום ט' אייר תשע"ח, 24/04/2018 במעמד הצדדים.